

Meie kärbseseeni 4

MALL VAASMA

RÕNGATA KÄRBSESEEN, tüüpteisend

Amanita vaginata var. *vaginata*

Kübar helehall või pruunikashall, keskpaigas tumedam, serv laialt rihveljas, noorelt poolmunajas-koonusjas, hiljem lame, tihti laia lameda kühmuga, enamasti paljas, kuid harva laiade valkjate üldkatise ebemetega, nõrgalt kleepuv, läbimõõt kuni 12 cm.

Eoslehekesed valged, vabad, suhteliselt laiad. Jalg kübara värvusega, ent heledam, kiuline, peenehärmane või ebemeline, tihti hallidest soomustest kirju, kuiv, rõngata, tupega, alusel veidi jämenev, mitte muguljas, kuni 15 x 1,5 x 2 cm. Tupp valkjas, avar, kotjas, ebaühtlaselt hõlmise servaga, paks, vatjas. Seeneliha valkjas, õhuke, maitseta, lõhnata. Eospulber valge. Eosed kerajad, pole amüloidsed, 8,5–12 µm.

Okas-, leht- ja segametsades, väga sageli.

VII–XI.

Värskelt mürgine, kupatatult söödiv, kuid halva kvaliteediga.

Sarnased liigid: oliivhall kärbseseen ja kollakaspruun kärbseseen.

FOTOD: VELLO LIIV

RÕNGATA KÄRBSESEEN, valge teisend

Amanita vaginata var. *alba*

Viljakeha valge, muudelt tunnustelt sarnaneb tüüpteisendiga.

Segametsades, harva.

VIII–X.

Värskelt mürgine, kupatatult söödiv, kuid sarnasuse tõttu väga mürgise valge kärbseseenega on parem korjamisest loobuda, sest oht liigid segi ajada on suur.

Sarnased liigid: valge kärbseseen ja kollase kärbseseene valge teisend.

kupatatult söödiv

mürgine

söödiv

surmavalt mürgine

tinglikult söödiv

värskelt mürgine, kupatatult söödiv

mittesöödiv

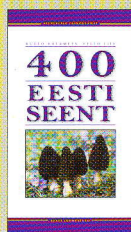

mürgisus kaheldav

Eesti punases raamatus ja/või riikliku looduskaitse all

Loe veel:

KAHEVÄRVLINE KÄRBSESEEN*Amanita battarrae*

Kübar pruunikashall, oliivhall või hallpruun, heledam rihveljas servaosa eraldatud keskosast silmatorkava tumeda ringjoonega, noorelt laikellukjas, hiljem lame kuni kergelt süvendunud, enamasti paljas, nõrgalt kleepuv, läbimõõt kuni 12 cm.

Eoslehekesed valged, vabad, serv mustjas või pruunikas, suhteliselt laiad ja tihedad. Jalg valkjas, kaetud hallide või hallikaspruunide peente soomustega, rõngata, tupega, kuni 15 x 2 cm. Tupp valkjas, roostepruunide laikudega, avar, kotjas, paks. Seeneliha valkjas, õhuke, maitseta, lõhnata. Eospulber valge. Eosed kerajad, pole amüloidsed, 10,5–16 µm.

Okasmetsades, sageli.

VIII–X.

Värskelt mürgine, kupatatult söödav.

Sarnased liigid: rõngata kärbseseen ja kollakaspruun kärbseseen.

KOLLAKASPRUUN KÄRBSESEEN*Amanita fulva*

Kübar kollakas- või punakaspruun, keskpäigas tumepruun, serv rihveljas, laikellukjas kuni lame, mõnikord laiade punakaspruunide üldkatise ebemetega, nõrgalt kleepuv, läbimõõt kuni 9 cm.

Eoslehekesed valged, vabad, suhteliselt laiad. Jalg valkjas või helepruunikas, kaetud vähemärgatavate peente soomustega, algul säiskas, hiljem torujas, rõngata, tupega, kuni 13 x 1 cm. Tupp valkjas või pruunikas, tihti erepruunide täppide või laikudega, avar, kotjas. Seeneliha valkjas, õhuke, maitseta, lõhnata. Eospulber valge. Eosed kerajad, pole amüloidsed, 8–14 µm.

Leht- ja segametsades, väga sageli.

VIII–X.

Värskelt mürgine, kupatatult söödav.

Sarnased liigid: rõngata kärbseseen ja oranž kärbseseen.

ORANŽ KÄRBSESEEN*Amanita crocea*

Kübar hele oranžkollane kuni oranžpruun, mõnikord peaaegu valkjas, serv rihveljas, noorelt laikellukjas, siis kumer ja lõpuks lame, kühmuga, paljas, nõrgalt limane, läbimõõt kuni 12 cm.

Eoslehekesed valged, vabad, suhteliselt laiad. Jalg valkjas, tihedalt kaetud kollaste või oranžide soomustega, algul säiskas, hiljem torujas, rõngata, tupega, kuni 17 x 2 cm. Tupp valge, tihti serv ja sisekülg kollakas või oranžikas, avar, kotjas. Seeneliha valkjas, õhuke, maitseta, lõhnata. Eospulber valge. Eosed kerajad, pole amüloidsed, 9–14 µm.

Leht- ja okasmetsades, harva.

VIII–IX.

Värskelt mürgine, kupatatult söödav.

Sarnased liigid: kollakaspruun kärbseseen ja nartsiss-kärbseseen.

